

Årsmelding 2011

65. arbeidsår

VEST-AGDER
BONDELAG

Innhold

Innhold.....	2
Forord	3
A. NORGES BONDELAG	4
Medlemsorganisasjonen	4
Årsmøtet i Norges Bondelag 2011	4
B. VEST-AGDER BONDELAG	4
Æresmedlemmer:.....	4
Tillitsvalgte i Vest-Agder Bondelag 2011/2012:	5
Representasjon og verv	5
Fylkeskontoret	6
Fylkeskontorets nettsider.....	6
C. ORGANISASJONSARBEIDET I FYLKET	6
Styresaker	6
Arbeidsplan	7
Årsmøtet 2011	10
Jordbruksforhandlingene 2011	12
Andre styresaker.....	14
Møter, kurs og arrangementer	15
Lokallagene per 31.12.11. :.....	20
Medlemstallet i lokallagene i 2011	21
Hilsen fra Vest-Agder Bygdekvinnelag	22
REGNSKAP	23

Forord

Denne vinteren er arbeidet i Bondelaget preget av at to viktige dokumenter, «*Mat, makt og avmakt*» som er en rapport om maktforholdene i verdikjeden mat, og *Landbruksmeldinga*, skal vedtas rett etter påske. Vi er både avhengige av gode rammer for å produsere, og et fungerende marked for å få solgt varene våre.

Landbruksmeldinga er tydelig på mål om økt matproduksjon og viktigheten av jordbruksforhandlingene, markedsreguleringa og grensevernet. Det er et godt fundament for å kunne utvikle konkrete virkemidler som skal gi landbruk over hele landet. Vi i landbruket forventer at politikerne gjør en jobb her.

2012 er også det *internasjonale samvirkeåret*. Det passer bra å ha fokus på samvirke samtidig som vi står midt i de andre diskusjonene. Det er viktigere en noen gang at vi slutter opp om våre egne bedrifter. For meg er det å levere til samvirke et strategisk valg for å være med på å sikre at jeg har et marked å levere varene mine til i framtiden.

En annen viktig diskusjon for tiden er verdien vi setter på grovfôret, kornet, kraftfôret og importandelen i kraftfôret. Norsk landbruk er *fôrproduksjon*, og 90 % av arealet vårt brukes til nettopp det. Det er en virkelighet som må gjenspeiles i virkemidlene som utvikles.

Norsk landbruk og norsk næringsmiddelindustri har store utfordringer framover i å overleve i et høykostland, styrt av oljeøkonomien. Vi kan ikke flagge ut, og jeg mener det er en viktig ting for oss å ha fokus på rammebetingelser for bedrifter. Her er det også gode muligheter for å jobbe i allianse med andre organisasjoner.

Med et sånn mangfold av utfordringer, mener jeg at vi må ha et mangfold av virkemidler. Det må bygge et solid reisverk på det fundamentet som landbruksmeldinga har gitt oss.

Jeg har ikke alle svarene på hva som er de beste løsningene. Men jeg er helt sikker på at vi må ta vare på mangfoldet, og at å løsrive produksjonen fra lokale ressurser er en farlig veg å gå. Vi kan ikke late som vi er noe annet enn det vi er!

Tusen takk til alle dere i lokallag, styret og administrasjonen som er med og jobber og drar dette lasset. Uten hverandre var vi ingen ting.

Birte Usland, fylkesleder i Vest Agder Bondelag.

A. NORGES BONDELAG

Medlemsorganisasjonen

Alle som støtter Norges Bondelags formålsparagraf kan være medlem. Alle er direkte medlemmer i Norges Bondelag. Foretak, herunder samdrifter, kan være medlem i Bondelagets Servicekontor AS. Det følger både rettigheter og plikter med medlemskapet. Norges Bondelag bestod 21/12-2011 av 61.859 medlemmer, fordelt på 18 fylkeslag og ca 580 lokallag. I Vest-Agder Bondelag var det, på same dato, 1.202 medlemmer.

Årsmøtet i Norges Bondelag 2011

Årsmøtet er sammensatt av utsendinger fra fylkeslaga, representantskapet i Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag og Norges Bygdeungdomslag.

Årsmøtet 2011 var lagt til "Radisson Blu Hotell" på Lillehammer, 13. til 14. juni.

Årsmøtedelegatene fra Vest-Agder Bondelag var Birte Usland, Audun Meland, Birger Reve og Gunn Siri Ousdal.

B. VEST-AGDER BONDELAG

*F.v. Birger Reve, Audun Meland, Birte Usland, Anne Lill F. Roland, Ruth Veronica Bryggeså og Gunn Siri Ousdal
(foto: Finn Aasheim)*

Æresmedlemmer:

Roar Dokmo, Aust og Vest-Agder Bondelag og Bondelaget i Kristiansand.

Odd Mæland, Vest-Agder Bondelag

Jens Heggelund Smith, Lindesnes Bondelag.

Bjarne Dønnestad, Bondelaget i Kristiansand.

Kåre Refsnes, Lista Bondelag.

Johannes Solås, Lyngdal Bondelag

Tillitsvalgte i Vest-Agder Bondelag 2011/2012:

Styret:

Birte Usland, Marnardal, leder	birteus@online.no	412 84 837
Audun Meland, Eiken, nestleder	audun@stiland.no	909 90 763
Birger Reve, Farsund	kviljo@online.no	901 68 556
Gunn Siri Ousdal, Tonstad	gu-ou@online.no	452 00 277
Ruth Veronica Bryggeså, Øvre Bjærum / Tingvatn	v.brygg@gmail.com	994 42 132

Anne-Lill Fjell Roland, Finsland (VABK) anne.lill.roland@gmail.com 906 83 524

1. vara: Inger Liv Røyter Thoresen, Hægeland	inger.liv@hotmail.com	916 80 387
2. vara: Jan Harald Lohne, Sør Audnedal	jhlohne@frisurf.no	977 25 360
3. vara: Vidar Løvdal, Øvrebø	vidarlovdal@hotmail.com	909 30 946

Møteleder årsmøtet:

Søren Seland, vara Arne Mydland

Valgnemnd:

Ivar Kvinlaug	Kvinesdal	909 52 613
John Øyslebø	Øyslebø	916 32 264
Åse Bente Sinnes	Sirdal	938 51 046

1. vara

Ann - Margret Haaland Byremo

2. vara

Halvard Bjerland Gjervoldstad

Representasjon og verv

Vest-Agder Bondelag har hatt følgende representasjon og verv:

Utvalg	Navn	Vara
Arbeidsutvalget	Birte Usland/Audun Meland	
Aksj.leder - jordbruksforhandlingene	Birger Reve	
Innovasjon Norge, styret	Birte Usland	
Flerbruksplan Mandalsvassdraget	Sigurd Haraldstad	
Distr.råd HV - samarbeid med Rogal.	Audun Meland	Gunnleiv Risa
Kulturlandskapsgruppa Vest-Agder	Audun Meland	Birte Usland
Regional miljøplangruppe	Audun Meland	Birte Usland
Regiongruppe Landbrukets HMS	Veronica Bryggeså	
Styret i LSA og Landbruksselskapene	Birte Usland	Erik Fløystad
Kontaktutvalget for rovvilt, VA	Gunn Siri Ousdal	Finn Aasheim
Samarb.utv. Bondelaget / Gjensidige	Birte Usland	
Styret VA Bygdekvinnelag	Gunn Siri Ousdal	
Arb.gruppe økologisk landbruk	Katrine H. Jarnes	Birger Reve
Setesdalsheiene	Gunn Siri Ousdal	
Prosjekt "Landbruk på dagsorden"	Birte Usland	
Styret i Landbrukets Dag BA	Reidun Svaland	
Kontaktpers. "Inn på tunet "	Anne Lill Roland	
Referansegr. "Lokal mat på Agder"	Anne Lill Roland	
Styringsgruppe Saueprosjekt VA	Audun Meland	
Styringsgruppe Melkeprosjekt VA	Audun Meland	

Fylkeskontoret

Ansatte på kontoret har i meldingsåret vært: organisasjonssjef Finn Aasheim, førstekonsulent Turid Breistøl, førstekonsulent Henny Erstad (t.o.m. juli /11) - og Ingjerd Modal. Ingjerd var engasjert på deltid for å rydde i arkivet på fylkeskontoret. Dette arbeidet ble avsluttet i desember 2011. Øystein Moi begynte som rådgiver ved Agderkontoret den 22.08.11

Ei komplett samling av Bondelagets lange etterkrigshistorie blei i desember 2011 levert på Statsarkivet i Kristiansand. Ingjerd Modal hadde utført en fantastisk - og ikke minst tidkrevende jobb. Takk for innsatsen. (foto: øystein moi)

Fylkeskontorets nettsider

De siste 4 mnd i meldingsåret er det lagt ned betydelige ressurser i å bygge om - og ikke minst øke frekvensen på oppdateringer på nettsiden vår. Statistikken viser nå en jevn økning på antall treff pr. døgn - og det er også positivt å registrere at regionale media nå bruker vår nettside for å spore opp aktuelt landbruksstoff.

På styremøte i desember 2011 blei det vedtatt en videre, offensiv satsing på nettsidene.

C. ORGANISASJONSARBEIDET I FYLKET

Styresaker

I 2011 ble det holdt 8 styremøter, hvorav ett telefonmøte - og ett hastemøte hvor saken blei behandlet pr. e-post. Styret behandlet totalt 42 saker i 2011.

Den 23.august var det felles styremøte med Aust-Agder på Lista. I tillegg til ordinært styremøte så var det omvisning hos Kviljo Samdrift, og omvisning i grise fjøset til Birger Reve. Odd Harald Reve tok med forsamlingen på guidet tur til Lista Fyr - og til Nordberg Fort.

Arbeidsplan

Arbeidsplan for Vest-Agder Bondelag

Planperiode April 2011 - April 2012

Vårt motto: **Kjærlighet til norsk mat!**

Våre verdier: Jordnære, Driftige, Imøtekommende, Pågangsmot

Arbeidsområde/Hovedmål	Delmål:	Tiltak:	Resultat:
1. Organisasjon Styrke organisasjonsarbeidet i fylket og kontakten med lokallagene	Økt lokallagskompetanse	Bruke ledermøte som opplæringsarena. Invitere flere enn leder. Oppmuntre til nettbruk og sms. Planlegge korte regionale organisasjonskurs.	Tema media på ledermøte. Oppfølgende ledermøte for flere. Tema nettbruk Møter Kvinesdal og Eiken januar 2012.
	Økt lokallagskontakt	Sende info til alle i lokallagsstyret	
	Rekruttering	Vurdere egne tilbud til nye medlemmer – velkomstpakke	
	Praktisk HMS-arbeid:	Stimulere til HMS-kurs i lokallaga, minst 7	3 kurs, 62 deltakere
	Opprettholde eller øke medlemstallet i Vest-Agder Medlemstall jan.11 er 1.222	Løpende verving	Des. 2011 1202 medl. 62 er nye i 2011
	Annet	Informere/invitere lokallaga til bruk av møtekalender og nettside	Lokallag informert. Flere saker publisert
2. Næringspolitikk a) Landbrukspolitiske saker Synliggjøre landbrukets samfunnsmessige betydning og bidra til best mulig resultat i jordbruksforhandlingene	Medvirke til styrking av samvirkeorganisasjoner.	Delta aktivt i Landbrukets Samarbeidsråd Agder (LSA)	Birte er leder av LSA
	Ha fokus på jordbruksforhandlingene 2012	Samle innspill fra lokallag, gi uttale til forhandlingene og være aktive internt i NB og overfor det politiske miljø	Gjennomføres februar 2012
	Bidra til best mulig ny landbruksmelding	Delta aktivt i arbeidet, og gi hørings svar	Arr. Budstikkestafett Gitt innspill. Politikerkontakt
b) Landbruksrelatert	Gi agderbøndene best nytte av	I samarbeid med Aust-Agder Bondelag	Birte Usland gjenvalgt høst 11

næringsutvikling Være pådrivere i arbeid med næringsutvikling	Bygdeutviklingsmidlene og andre utviklingsmidler	opprettholde styreplass og innflytelse i Innovasjon Norge	
		Delta aktivt i arbeidet med strategiplaner i regi av fylkesmannen og fylkeskommunen	Har ikke vært aktuelt i dette arbeidsåret
	Støtte lokale prosjekter	Følge opp prosjektet "Lokal mat på Agder".	Anne –Lill i referansegruppe. Finn i styret lokalmatprogrammet Agder og Rogaland
		Støtte opp om "Inn på TUNET - Vest-Agder"	Anne-Lill i nettverksgruppe
		Følge opp andre eksisterende og evt. nye næringsutviklingsprosjekter	Oppstart melkeprosjekt og saueprosjekt. Audun i styringsgrupper
		Støtte opp om arbeidet med bygging av ny E-18/E-39 forutsatt sterke jordvern hensyn.	Gjennom LSA deltar landbruket i Sørlandets Samferdselsløft
c) Grunneierrettigheter, eiendomsrett og ressursforvaltning	Følge opp saker som angriper eiendomsretten	Bistå medlemmer med faglig kontakt, juridisk hjelp eller lignende	Løpende
		Bistå lokallag med uttaler i høringssaker mv.	Løpende
	Redusere konflikter vedr. rovdyrforvaltning	Delta i kontaktutvalget for rovdyr i Vest-Agder	Gjennomført. 2 møter Gunn Siri leder utvalget
		Følge opp forvaltningsplan for rovdyr i Region 1.	Gjennomført
		Søke om fellingstillatelse ved uakseptable tap av husdyr	Søkt om bjørn i juli
	Følge opp myndighetenes arbeid med vanddirektivet	Holde oss orientert og gi uttaler når nødvendig	Innspill gitt høst 2011
	Dyresjukdommer	Holde oss informert, bidra til å spre rett informasjon og legge til rette for oppfølging for bønder som får sjuke dyr	Ja. Både salmonella og åpen yngelrate. Møte med Mattilsynets regionkontor desember

3. Internasjonale spørsmål Sikre en best mulig WTO-avtale og opprettholde fokus på EU-spørsmålet	WTO	Formidle informasjon, og sette inn nødvendige tiltak/aksjoner når NB anbefaler.	Det har ikke vært bevegelse i WTO i arbeidsåret
	EU	Støtte V-A Nei til EU økonomisk	Gjennomført
4. Kommunikasjon/ arrangement	Høyt fokus på kommunikasjon med egne medlemmer	Oppdaterte nettsider med arrangementer og nyheter	Sterk økning
	Høyt fokus på kommunikasjon med samfunnet	Oppdaterte nettsider, med arrangementer og nyheter	Sterk økning
		Aktiv deltakelse i NATURLIGVIS 11 og Åpen Gård (minst 4)	Stand + planlagt debatt. Åpen Gård, Lista, Kristiansand, Søgne
	Alliansebygging gjennom kontakt med organisasjoner og nøkkelpersoner	Følge opp de politiske kontakter på kommune-, fylkes- og stortingsnivå.	Div. kontakt på alle nivåer.
		Invitere nøkkelpersoner til styremøter og andre arrangementer	Ikke gjennomført

Bondelaget i Kristiansand arrangerte Åpen Gård på den aller våteste dagen i august. Til tross for været var nær 500 mennesker innom hos Magne Torvald Bakken i Vågsbygd. (foto: Magne T. Bakken)

Årsmøtet 2011

Fylkesårsmøtet blei arrangert på Quality Hotell Sørlandsparken, 4. - 5. april.
Første dag av møtet ble avvirket sammen med Aust-Agder Bondelag

Mandagen var satt av til faglige og landbrukspolitiske temaer:

- Budstikke stafetten. De fire budstikkene ble samlet inn etter rundreisen i Agder. Birte Usland og Erik Fløystad orienterte om stafettens hensikt og gratulerte lokallagene med en svært god jobb! Gjester fra reiseliv, politikk og samvirke skrev seg på budstikkene.
- Årsmøtetaler fra 2. nestleder i NB Brita Skallerud og fylkeslederne i Vest- og Aust-Agder Bondelag, Birte Usland og Erik Fløystad.
- Organisasjonssjef v/Agderkontoret, Finn Aasheim, og konsulent i Agrol, Karstein Brøndbo, holdt innledninger om medlemsfordelene i Norges Bondelag.
- Daglig leder i foreningen Landbrukets Dag BA, Øyvind Nese orienterte kort om NATURLIGVIS-messa 2011.

Det var tale v/ to engasjerte fylkesledere - Birte Usland og Erik Fløystad.

Norges Bondelag var representert ved 2. nestleder, Brita Skallerud. I sin tale til årsmøtet kom ho inn på bl.a. følgende temaer:

Kan global mat-, klima, energiutfordring bare avvises? Jordbruksstøttens andel av statsbudsjett er redusert fra 2,4 % i 1998 til 1,4 % i 2010. De internasjonale utfordringer må tas alvorlig. Vi kan ikke "gnaga mynt"! Økende "landgrabbing". Norge er klimatisk på "den grønne grein". Sammenheng energi- (olje)pris og matpriser. Bioenergipotensialet er stort. Vi ser fall i andel dyrka mark pr. innbygger i Norge. Den norske modellen innebærer et unikt samarbeid mellom næring og stat, og må "dyrkes videre". Norge kan satse landbruk – vi har areal, kunnskap, behov og kapital. Utfordringer framover; Landbruksmelding, årets forhandlinger, framtidige regjeringer?

Resolusjoner

Resolusjonskomiteen v/Audun Meland, la frem forslag til resolusjoner:

Følgende resolusjoner ble enstemmig vedtatt:

Resolusjon 1 (Skrevet inn i en budstikke og levert Stortinget)

Agderlandbruket inn i framtida!

Årsmøtene i Aust-Agder Bondelag og Vest-Agder Bondelag har følgende mål for landbruket i Agder:

- Matproduksjonen skal økes, basert på tilgjengelige jord- og beiteressurser.
- Det skal være attraktivt, spennende, meningsfullt og lønnsomt å drive og å overta gårdsbruk i alle kommuner.

Dette forutsetter at:

- Inntektsgapet mot andre grupper tettes!
- Investeringsvirkemidler stimulerer til utnyttelse av det enkelte gårdsbruks samlede tilgjengelige ressurser.
- Bønder gis mulighet for ferie og fritid på linje med samfunnet for øvrig.
- Det gis mulighet til kompetansebygging og forskning.
- Nedbygging av jordressurser minimaliseres, og det stimuleres til nydyrking.
- Importvernet styrkes og matens verdi gjenspeiles i matprisene.
- Rovviltbestandene reduseres, og forvaltes på en forutsigbar måte.

Denne utviklingen må bli synlig allerede i vårens jordbruksforhandlinger!

Resolusjon 2 (Oversendt "Agderbenken" på Stortinget)

Rovdyrpolitikken må endres nå!

Etter en sommer og høst med rekordhøye tap til rovdyr i områder der beitenæringa (i følge gjeldende rovdyrpolitikk) skal ha prioritet, er våre forventninger til en skjerpet rovdyrpolitikk høye.

Vi blir provosert når Mattilsynet, også i Agder, skyver storsamfunnets ansvar over på dyreeier, og varsler beitenekt p.g.a. rovdyrtap.

Vi velger å tolke Mattilsynets utspill som et kraftig varsel til andre statlige myndigheter og politikere med ansvar for rovdyrpolitikken.

Regjeringen har i vinter gått til Stortinget med mål om et forlik om bestandsmål for bjørn og ulv, samt andre justeringer av rovviltpolitikken. Vi forventer at alle partier på Stortinget bidrar raskt og konstruktivt til et slikt forlik, som må innebære en betydelig reduksjon av konflikten mellom beiteinteresser og rovdyrinteresser.

Utmerkelser

Under middagen mandag kveld ble Odd Mæland utnevnt til æresmedlem i Vest-Agder Bondelag. Odd Mæland fikk overrakt diplom og tinnkrus av fylkesleder Birte Usland. Æresmedlemskapet er godkjent av styret i Norges Bondelag, i mars 2011. I tillegg til et langt virke som landbruksøkonom hos NILF i Kristiansand og et ivrig, engasjert og trofast medlem i Bondelaget i Kristiansand siden 1975, er æresmedlemskapet først og fremst begrunnet med 25 års funksjon som revisor i Vest-Agder Bondelag.

Odd Mæland blei utnevnt til æresmedlem i Vest-Agder Bondelag. Her blir diplommet overrakt av fylkesleder Birte Usland. (foto: Finn Aasheim)

Vennesla Bondelag ble kåret til "Årets lokallag". Medlemmer i Vennesla Bondelag, Reidun Svaland og Inger Liv Thoresen fikk overrakt en sjekk på kr 5000,- og blomster på vegne av laget sitt.

Alv Vinjerui er lokallagsleder i Vennesla Bondelag. (foto: øystein moi)

Jordbruksforhandlingene 2011

Vest-Agder Bondelag sendte et felles innspill med fylkesbondelaget i Aust-Agder før forhandlingene.

Oppsummering over de mest prioriterte tiltakene

Våre hovedprioriteringer ved årets jordbruksoppgjør er:

1. Melkeproduksjonen (Se kapittel 9)
2. Beitetilskudd (Se kapittel 3)
3. Fraktordninger (Se kapittel 3)
4. Investeringspakke (Se kapittel 5)
5. Velferd (Se kapittel 7)
6. Felles Agder/Telemark-tall (Se sist i kapittel 1)

Bakgrunn og forutsetninger for høringsuttalen:

Vi tilhører en region med de laveste jordbruksinntektene og den raskeste takten i bruksnedlegging, spesielt når det gjelder melkeproduksjon og sauehold.

Fylkestyrene legger i sin uttale til jordbruksforhandlingene avgjørende vekt på følgende forutsetninger:

- Utfordringene på Agder kan ikke bare løses ved å legge til rette for større enheter. Det må fortsatt være mulig å opprettholde flere små produksjoner på hver gård. Utvikling er mer enn økt volum. Effektivitetsbegrepet i jordbruket må også omfatte evnen til å ta i bruk hele gårdens ressurser – der de er.
- Inntektsgapet mellom bønder og andre sektorer er alt for stort. Vi støtter regjeringens mål om å videreutvikle inntekts- og velferdspolitikken i landbruket.

- Omfordeling av budsjettmidler mellom produksjoner er ikke akseptabelt.
- Kostnadsøkninger knytta til driftsmidler som energi, gjødsel, kraftfôr og renter må kompenseres fullt ut.

Videre legger vi vekt på at:

- Det er distriktsjordbruket som legitimerer landbruket i Norge.
- Behovet for investeringer i næringa er stort.
- De globale utviklingstrekk, som klimaendringer, befolkningsvekst, økt etterspørsel etter mat og fornybar energi, sammen med innenlandsk underdekning på kjøttvarer tilsier at Norge, inkludert Agder, må utnytte alle de muligheter som finnes til å produsere mat.
Dette gir også grunn til økt fokus på matvareberedskap.
- Det er en kjempeutfordring å rekruttere nye generasjoner til landbruket.
- Klimautfordringene tilsier en helt nødvendig omlegging til fornybar energi. Forutsatt bedre rammebetingelser kan landbruket bidra vesentlig til slik omlegging.
- Effekten av kostnadsreduksjoner i størst mulig grad må bli igjen i næringa og bidra til inntektsløft.

Inntektsløft:

For å redusere inntektsgapet i forhold til andre grupper og til resten av landbruket må inntektsmulighetene i næringa styrkes betydelig.

Inntektsløftet må først og fremst komme på følgende områder:

- Uttak av priser i markedet (der det er mulig)
- Økte drift- og distriktstilskudd
- Økte beitetilskudd
- Styrking av fraktordninger
- Øke avskrivingssatsen for landbruksbygg fra 4 til 8%
- Andre tiltak som bidrar til kostnadsreduksjoner

Tallgrunnlag og –inndeling for jordbruksoppgjøret

I brev til statsminister Jens Stoltenberg den 9. mars 2010, skreiv Norges Bondelag m.a.:

”Vi er i dag inne i en kritisk situasjon i forhold til å fornye driftsapparatet i husdyrproduksjon i deler av Vestlandet, Agder, Telemark og deler av Nord-Norge. I tillegg går arealbruken i disse områdene ned.”

Vi ser samtidig at Telemark og Agder er dei fylka med lågast gjennomsnittsinntekt frå landbruket.

Dette talgrunnlaget er kome meir fram i lyset dei siste åra men vi opplever at i grunnlagsmaterialet for jordbruksforhandlingane er utviklinga for produksjon og inntekt i Agder og Telemark framleis ”godt gjømt” i eit talmateriale som omfattar større delar av landet enn våre tre fylke.

For å kunne målrette og effektivisere verkemiddelbruken i jordbruksavtalen betre overfor Agder og Telemark, bed vi om at ein for framtida finn fram og gjer meir bruk av felles regionvise tal for våre tre fylke, framfor å leggje Telemark inn i ein stor Austlandskategori, og Agder til Rogaland. Dette er spesielt viktig for å statistikk som måler utviklinga av volum i dei enkelte produksjonar og for inntektsutviklinga i dei same produksjonane og på referansebruksnivå.

Andre styresaker

Landbruket på Dagsorden

Fylkesbondelagas prosjekt ”Landbruket på Dagsorden” ble avsluttet i 2011. Prosjektets hovedmål var å øke landbrukets fokus på det politiske arbeide, knytte tettere kontakt med det politiske miljø i Agder og øke politikernes engasjement for landbruk. I sluttrapporten, som ble levert høsten 2011 går det fram at vi langt på veg har lykket i dette arbeidet. Rapporten er tilgjengelig på Agderkontoret.

Innspill til BU-prisen i Vest-Agder

Fylkestyret ga innspill på flere gode kandidater. Prisen gikk til slutt til Eikerapen Rootsfestival i Åseral.

Melkeprosjekt

I løpet av året har Tine tatt initiativ til et nytt melkeprosjekt i Vest-Agder, etter modell fra Telemark og Aust-Agder. Prosjektet skal tilby kompetanse og rådgiving knytta til videre utvikling hos melkeprodusenter. Finansieringen har tatt lenger tid enn antatt. Forutsatt at finansiering kommer på plass planlegges tett samarbeid med prosjektet i Aust-Agder. Vest-Agder Bondelag har plass i styringsgruppa.

Saueprosjekt i Vest-Agder

Vest-Agder Sau og Geit har tatt initiativ til et prosjekt med mål om ny optimisme i sauenæringen. Også i dette prosjektet står kompetanse og rådgiving i fokus. Tidligere rådgiver i Nortura, Ove Myklebust, er prosjektleder. Prosjektet er operativt fra januar 2012. Vest-Agder Bondelag har plass i styringsgruppa.

Rovdyr

Etter at en ulv, i Lyngdal ble felt på skadefellingstillatelse desember 2010 og en annen på lisensjakt i Froland februar 2011, har det ikke vært ulveskader i Agder. I Åseral ble det bekreftet sau tatt av bjørn i juli. Bondelag og Sau og Geit engasjerte seg. Denne gangen åpnet Rovviltnemndene både i Vest og Aust for lisensjakt uten forutgående formell søknad fra næringa. Ingen bjørn ble felt.

Kommune- og fylkestingsvalget

Fylkeslaget har gitt innspill til partienes programarbeid, spredt informasjon til kandidater, arrangert politisk markering på messa NATURLIGVIS, og fulgt opp nyvalgte ordførere og fylkespolitikere med landbruksinformasjon, inkludert ny ”verdiskapingsrapport for Agderlandbruket”, etter valget.

Annet:

- Gitt felles innspill til Regionalt Utviklingsprogram (RUP) for Agder
- Gitt innspill til planprogram for Vanndirektivet
- Gitt felles hørings svar til Heieplanen
- Birte har sammen med LO i Agderfylkene skrevet kronikk/hørings svar til Matkjedeutvalgets rapport
- Skapt blest om TV-aksjonen ”Vi rydder for livet” med fokus på miner i dyrka mark
- Gitt innspill til ”Årets unge Bonde”
- Sammen med lokallagene oppfordret kommunene til å avvise endringer i veterinær vaktordningen

- Innlegg på landbruksministerens informasjonsmøte om ny landbruksmelding
- Fulgt opp fylkeskommunens Landbruksforum. Nytt forum på plass januar 2012

Møter, kurs og arrangementer

Budstikkestafetten

Årets vårsjøn i Bondelaget var like mye retta mot den kommende landbruksmeldinga som jordbruksforhandlingene. 2 budstikker reiste gjennom Vest-Agder fra slutten av mars til årsmøtet 4. april. I budstikkene samlet vi støtteerklæringer fra politikere, næringsliv, organisasjoner osv. Lokallagene bidro med masse godt arbeid som bl.a medførte positive medieoppslag i omtrent alle media i Vest-Agder. Bondelaga i Marnardal og Songdalen bidro med filmklipp fra stafetten. Begge finnes på Youtube. Stafetten ble avsluttet med busstur til Oslo, der budstikker fra hele landet ble overrakt Stortingspresident Dag Terje Andersen.

Naturligvis - 2011

Messa blei arrangert på Evjemoen i dagene 12. - 14. august. Arrangør er nå foreningen Landbrukets Dag BA, der Bondelaget er medeier.

Ca 110 utstillere, 8.000 besøkende - og 1.150 dugnadstimer er nøkkeltall en kan merke seg i etterkant av et vellykket arrangement.

Hovedtaler, fra hovedscenen, var fylkesmann i Aust-Agder - Øystein Djupedal.

Bondelaget/Samarbeidsrådet hadde ansvaret for "Bondens møteplass" midt på stevneplassen.

Det blei arrangert kurs av forskjellige slag - og med varierende oppslutning.

Fylkesleder i Aust-Agder Bondelag, Erik Fløystad, vant en suveren seier i herreklassen under det åpne mesterskapet i *melkespannholding*.

Kvinneklassen blei like suverent vunnet av nåværende ordfører i Iveland, Gro Anita Mykjåland.

Vidar og Gudbjørg Løvdal, fra Vennesla, blei tildelt "Kulturlandskapsprisen for Vest-Agder" i 2011. Utdelingen foregikk på hovedscenen i forbindelse med messa Naturligvis på Evjemoen (foto: øystein moi)

Felleskjøpet Rogaland / Agder fikk hederlig omtale og diplom som bevis for at de hadde den fineste utstillingen på Naturligvis 2011. (foto: øystein moi)

Åpen Gård

Åpen Gård ble i 2011 arrangert av lokallagene Lista, Kristiansand og Søgne, med bra oppmøte til tross for rufsete værforhold.

På Lista ble det særskilt markert at Åpen Gård ble arrangert for 20. gang på rad. NB's 2. nestleder Brita Skallerud, besøkte derfor Lista denne dagen.

Ledermøte(r)

Det ble arrangert felles ledermøte med Aust-Agder den 03.11 på Evjemoen. I overkant av 60 deltakere - og et variert og spennende program. Fra Norges Bondelag møtte Harald Velsand og Einar Frogner. Ellers var det foredrag av Marie Rostvåg Ulltveit Moe fra *Naturvernforbundet* - og av redaktøren i Lindesnes Avis, Kåre M. Hansen. Det var satt av tid til spørsmål fra salen - og påfølgende diskusjon. Hilsningstaler fra de to fylkeslederne - og god mat servert av en fin gjeng på "Majorstuen" på Evjemoen.

Harald Velsand, fra Norges Bondelag, var en av foredragsholderne på ledermøtet på Evjemoen (foto: øystein moi)

Det ble så arrangert to lokale ledermøter, i noe mindre format. På disse møtene var temaene samvirke, Agderkontorets nettsider og hvordan kommunisere med lokalpolitikere om landbruket. Ett møte på Evjemoen, med svakt frammmøte. Her var det innlegg v/Erik Fløystad, Finn Aasheim og tidl. ordfører i Iveland, Ole Magne Omdal.

Det var noe bedre frammmøte i Lyngdal, og her var det innlegg v/Birte Usland, Finn Aasheim og ordfører i Kvinesdal, Odd Omland. Møtet ble arrangert på KVS - Lyngdal.

En engasjert Ole Magne Omdal taler til en skuffende liten tilhørerskare på ledermøte nr 2 - på Evjemoen. Foto: øystein moi

Åpne møter om bioenergi

Bondelaget arrangerte seint på høsten 4 informasjonsmøter om bioenergi i Agder. To av disse var på KVS-Lyngdal, dagmøte og kveldsmøte. Innledere fra Norges Bondelag, Skogselskapet og Landbruksrådgivinga. Relativt beskjeden deltakelse.

Skattekurset 2011

Agderkontoret er hvert år teknisk arrangør for Norges Bondelags Skattekurs for regnskapslag tilsluttet Bondelagets Serviceordning. Turid Breistøl v/ Agderkontoret legger ned mye tid og krefter i forbindelse med skattekurset. Både før kurset - og under selve avviklingen. Et populært kurs som vi får svært gode tilbakemeldinger på.

Årets kurs var lagt til Lyngdal Rosfjord Strandhotell, 7. - 9. desember og samlet ca.70 deltagere.

Foredragsholdere var:

- Fra Bondelaget *Elling Bjerke og Rune T. Rylandsholm*
- Fra Spydeberg regnskapslag *Jon Baggetorp*
- Fra Komp.senteret Hamar / *Erik Jungeling*
Skatteetaten

Sørlandssamlinga 2012

Sørlandssamlinga, arrangert av samirkeorganisasjonene og landbruksrådgivinga, med bistand fra bondelaga, ble arrangert på Quality Hotell, Sørlandsparken dagene 13. - og 14. januar.

Det var rekorddeltakelse med bortimot 300 påmeldte.

Samlingen på fredag blei ledet av Jon Leif Eikaas fra Søgne.

En spennende dag med mange gode foredragsholdere. Bl.a. fylkesordfører i Vest-Agder, Terje Damman - landbruksdirektør i Aust-Agder, Leif Løhaugen - leder av matkjedeutvalget, Einar Steensnæs - leder av Norges Bondelag, Nils T. Bjørke - ordfører i Marnardal Helge Sandåker - styreleder i Nortura Sveinung Svebestad og styreleder i Tine, Trond Reierstad.

Festkvelden, med middag og underholdning, blei ledet av Birte Usland.

På dag 2, lørdagen, var det div. faglige seminar, alle med godt frammøte - og stor entusiasme blant deltakerne.

Et spennende og viktig foredrag, servert av leder av "Matkjedeutvalget, Einar Steensnæs. (Foto: øystein moi)

Landbruksdirektør i Aust-Agder, Leif Løhaugen. (Foto: øystein moi)

Leder i Norges Bondelag, Nils T. Bjørke, var en populær gjest på Sørlandssamlinga. (Foto: øystein moi)

Lokallagene per 31.12.11. :

Lokallag	Lokallagsleder	Telefon	e-post adresse	Kasserer
Kristiansand	Gunnar Hangeland	95042112	Gu-hange@online.no	Andreas Dvergsnes
Mandal	Jan Øyvind Åvik	38267838 90928612	Jan-oyvind.avik@ge.com	Egil Solås
Lista	Odd Harald Reve	38393176 97029089	Oh-re@online.no	Ove Friestad
Nes	Kaspar Stordrange	38320165 97468550		Alf S. Nuland
Flekkefjord	Ingve Nilsen	99557361	ingven@online.no	John Skregelid
Vennesla	Alv Vinjerui	38153571 90164246	alvvinjerui@gmail.com	Wenche Mølland
Songdalen	Terje Kleveland	91551954	terkleve@gmail.com	Björg A. Moen
Søgne	Jørund Try	38167655/ 48608137	jorundtry@hotmail.com	Erling Eidem
Marnardal	Sjur Laudal	38286140 97534482	sjurlauvdal@hotmail.no	Karl G. Ramsland
Åseral	Jens Røysland	38283243 91521249	jensroys@online.no	Bjørn Ljosland
Audnedal	Odd Arild Eikeland	38281163 47028588	Od-ar-ei@online.no	Ola R. Haaland
Lindesnes	Simon Andre Simonsen	97768609	Simon_andre_simonsen@hotmail.no	Per O. Lølandsmo
Lyngdal				
Hægebostad	Arne Mydland	38348642/ 41230145	tonesl@online.no	Anja Merete Stokkeland
Eiken	Harald Hobbesland	90926093	haraldhobbesland@yahoo.no	Harald Hobbesland
Kvinesdal	Geir Olav Omland	38351726 90556708	geirolavo@yahoo.no	Harald Egeland
Sirdal	Gunn Siri Ousdal	38371822/ 45200277	Gu-ou@online.no	Terje Liland

Medlemstallet i lokallagene i 2011

For å bli registrert som medlem i Norges Bondelag må man betale kontingent etter de vedtak som Norges Bondelags årsmøte fatter. Medlemstallet i lokallagene nedenfor gjelder for betalende medlemmer.

I Vest-Agder i 2011 var det en nedgang i antall medlemmer på 19 stk i forhold til året før.

Lag	medl.tall 01.01.11	medl.tall 31.12.11	ut i år	inn i år	pluss/ minus
Kristiansand	87	91	7	11	+4
Mandal	85	79	7	1	-6
Lista	109	107	7	5	-2
Nes	28	29	0	1	+1
Flekkefjord	59	64	3	8	+5
Vennesla	83	85	1	3	+2
Songdalen	109	107	4	2	-2
Søgne	59	53	8	2	-6
Marnardal	108	109	6	7	+1
Åseral	49	50	3	4	+1
Audnedal	68	69	4	5	+1
Lindesnes	84	75	11	2	-9
Lyngdal	70	70	4	4	0
Hægebostad	32	30	2	0	-2
Eiken	31	32	2	3	+1
Kvinesdal	86	82	6	2	-4
Sirdal	74	70	6	2	-4
Sum	1221	1202	81	62	-19

Gode venner som begge håper på et godt år for Vest-Agder Bondelag, og for Norges Bondelag. (foto: øystein moi)

Hilsen fra Vest-Agder Bygdekvinnelag

Jeg vil gjerne takke for samarbeidet med Bondelagets kontor.

Jeg synes det er godt og viktig at vi er representert i hverandres styrer, og er glad for den kunnskapen og lærdommen det gir oss.

Jeg har ett ønske for 2012 om at dette samarbeidet kan bli bedret på lokallagsnivå.

For sammen er vi enda sterkere!

Jeg må bare få sagt at Bondelaget har en helt fantastisk og inspirerende leder i Birte Usland.

Hun får virkelig sagt det, og satt viktige saker på agendaen.

Jeg har i alle fall, selv om ikke jeg er bonde selv, lært at det å være bonde, ikke er en 7 til 4 jobb. Det er en livsstil 24/7!

Vi må ta godt vare på bøndene våre, det er tross alt livsnerva vår, uten dere har vi ikke mat.

All ære til alle dere som lager all den gode, næringsrike maten vår.

Jeg håper politikerne våre vet å verdsette det dere gjør for ALT det det er verdt!

Slik jeg ser det, har vi ikke flere å miste.

Da slipper vi kanskje å finne GMO mat i hyllene også i nærmeste fremtid, (forhåpentligvis aldri).

Mvh

Vibeke Sandåker

Leder i Vest Agder Bygdekvinnelag

Foto: øystein moi

E. REGNSKAP

Driftsregnskap for Vest-Agder Bondelag 2011

Driftsinntekter		R 2011	Budsjett 11	R 2010
3990	Rammebevilgning	360 030,00	350 000,00	355 410,00
3930	Refusjoner andre org/prosjektinntekter.	1 507,20	10 000,00	45 117,00
3992	Refusjoner opplæring og tilskudd fra NB	59 149,00	-	74 902,50
3910	GaveHMS	25 000,00	-	-
3130	Kurs og arrangement sinntekter	-	-	7 320,00
3140	Annonseinntekter	8 000,00	10 000,00	12 000,00
3993	Støtte aktive lokallag	55 864,00	-	-
3991	Fylkesleder	212 617,00	-	-
3950	Inntekter vedr. kontortjenester	-	10 000,00	33 655,10
Sum inntekter		722 167,20	380 000,00	528 404,60
Kontorutgifter		R 2011	Budsjett 11	R 2010
10	Innkjøp av salgsvarer	-	2 000,00	-
10	Lønn arkivarbeid	34 061,40	-	16 650,00
10	Honorar andre	20 000,00	-	-
10	Feriepenger arkivarbeid	4 873,66	-	2 081,26
10	Arbeidsgiveravgift arkivarbeid	8 312,68	-	2 843,54
10	Ref/avsatt lønn	-14 325,00	-	-
10	Bilgodtgjørelse	2 555,00	-	-
10	Andre kontorkostnader	3 525,00	2 000,00	40,94
10	Kostnader, porto/frakt	67,00	1 000,00	358,50
10	Støtteannonser, materiell	1 867,00	1 000,00	250,00
		60 956,74	6 000,00	22 224,24
Styreutgifter		R 2011	Budsjett 11	R 2010
11	Arbeidsgiveravgift	16 085,28	20 000,00	22 947,75
11	Møtegodtgjørelse	114 000,00	145 000,00	162 750,00
11	Fylkesleder	212 617,00	-	-
11	Aktivitetstilskudd leder	47 433,19	45 000,00	45 030,00
11	Diverse, gaver, mobilregninger	1 465,00	5 000,00	1 509,00
11	Reisegodtgjørelse	25 314,55	45 000,00	41 217,65
11	Møteutgifter	20 901,63	15 000,00	16 034,10
11	Bill etter/refusjon reiseutgifter	4 387,00	8 000,00	11 142,50
Sum styreutgifter		442 203,65	283 000,00	300 631,00
Møteutgifter og informasjon		R 2011	Budsjett 11	R 2010
12	Årsmøte	48 124,95	48 000,00	69 888,40
13	Ledermøte	8 751,15	35 000,00	67 332,95
17	Andre møter/utmarksarbeid	5 728,00	-	2 619,50
18	Revisjon	4 686,75	5 000,00	3 742,00
19	Valgnemnd	12 851,35	5 000,00	10 277,75
20	Skattkurs	-	-	400,00
22	Opplæring av tillitsvalgte	26 951,90	-	89 894,00
23	Aksjoner	-	-	-
29	Informasjon	740,46	5 000,00	5 025,00
81	lokallag	58 290,84	-	493,07
86	Lan dbrukets dag stand	1 605,90	18 000,00	3 055,20
Sum møteutgifter og informasjon		167 731,30	116 000,00	252 727,87
Sum utgifter i alt		670 891,69	405 000,00	575 583,11
Driftsresultat		51 275,51	-25 000,00	-47 178,51

Finanskostnader		R 2011	Budsjett 2011	R 2010
8050	Renteinntekter	33 755,57	45 000,00	33 231,72
7770	Gebyrer	-205,00	-1 000,00	-137,50
7720	Gaver og bevilgninger	-14 000,00	-14 000,00	-19 000,00
7721	Bevilgn. andre org. (utm/reise)	-	-5 000,00	-
7795	Øreavru ndinger	-1,00	-	-3,44
7830	Tap på fordringer	-	-	-2 563,90
Resultat av finansposter		19 549,57	25 000,00	11 526,88
Årsresultat		70 825,08	-	-35 651,63

Egenkapital		2011	2010
2050	Egenkapital pr 31.12.10	987 044,22	1 018 660,85
2910	Estland/Nicaragua aksjon	-	4 035,00
	Nye egenkapital m/overførsel	-	1 022 695,85
8800	Årsresultat	70 825,08	-35 651,63
Sum egenkapital		1 057 869,30	987 044,22

Noter:

Driftsinntekter

Konto 3992 - Tilskudd opplæring fra NB, går mot avd 22.

Konto 3910 - Tilskudd fra Gjen sidige til HMS-kurs

Konto 3993 Aktive lokalagsmidler fra NB

Konto 3991 Fylkesleders budsjett 2011

Kontorutgifter

Avd 10 - Arkivarbeid ihht styrevedtak (+ utlegg konferanse i januar)

Styreutgifter

Avd11 - Fylkesleders budsjett nytt i V-A's regnskap, jf. inntekstpost 3991

Møteutgifter og informasjon

Avd 12 - Årsmøte. Hotellutgifter kr 35.368,- Km-godtgjørelsetil årsmøteutsendinger kr 9.000,-)

Avd 13 - Ledermøte. Møteutgifter kr 14.123,- Km-godtgjørelse til lokallagsleder ca kr 10.000,-

(Møteutgiftene er ført på opplæringsmidler)

Avd 22 - Går mot konto 3992, tilskudd oppl. fra NB. Møteutgifter ledermøtet, kursdelt.tillitsvalgte

Avd 17 - Kostnader i forb. m Sørlan dssamlinga

Avd 81 - aktive lokallagsmidler

Finanskostnader

konto 7720 - Bevilgninger: 4H kr 4.000,- og Nei til EU i VA kr 10.000,-

Annet:

Balanseregnskap er ikke lenger egen del av VABL's regnskap, grunnet sentral regnskapsføring

V-A Bondelag har ubrukte Aktive lokalagsmidler. Disse utgjør ca.90.000,- og står som egen

avsetning i NB's balanseregnskap

Vekstkonto

– for deg som er medlem

3,70 %
fra første krone

Som medlem i Norges Bondelag får du vår beste rente fra første krone. Du kan selv åpne en vekstkonto på Landkredittbank.no/vekstkonto eller ring oss så hjelper vi deg.

Landkredittbank.no/vekstkonto | 815 52 245

Står du framfor viktige valg for fremtiden?

TINE Strategi og Veivalg

Bonden som bedriftsleder må planlegge og lede virksomheten på lang sikt. Strategiprosesser dreier seg om å gjennomføre veivalg. Riktig retning vil sikre lønnsomhet på kort og lang sikt!

Sertifiserte rådgivere kan bistå med å

- Utforme mål
- Kartlegge muligheter
- Utvikle alternativer
- Vurdere og motivere til valg
- Støtte i gjennomføring

Tar du ikke valg selv, vil omgivelsene gjøre det for deg!

TINE Rådgiving

Kontakt TINE Rådgiver eller les mer på medlem.tine.no

GARANTI

- Rask tilgang til AT Skogs medarbeidere i alle kommuner.
- Prognoser for tømmerpris, driftspris, rotnetto og investeringskostnader.
- Løpende oppdatert driftsapparat for å sikre optimal utnyttelse av tømmeret og høyest mulig pris til skogeier.
- Rask og effektiv tømmertransport.
- Miljøkompetanse hos alle ansatte og entreprenører.
- Eierdemokrati med påvirkningsmuligheter.
- Mulighet for avkastning på innskutt kapital og etterbetaling på samhandel.
- Vi er ISO sertifisert både på miljø og kvalitet.

**TA ET SOLID GREP
OM DIN FRAMTID**

www.fkra.no

Felleskjøpet Rogaland Agder

HVA BØR JEG FORSIKRE?
ER JEG GODT NOK DEKKET?
HVA SKAL JEG VELGE AV EGENANDEL?
TRENGER JEG GJELDSFORSIKRING?

Få svar på alle spørsmål du har om forsikring

Gjensidige har samarbeidet med Norges Bondelag i over 50 år.
Hele 7 av 10 bønder er forsikret hos Gjensidige! Vi hjelper deg med å finne
løsninger som passer dine behov.

Ta kontakt med Gjensidige på 03100, eller snakk med din forsikringsrådgiver.

Gjennom medlemskapet i Bondelaget får du betydelige fordeler – samtidig som du blir medeier i Gjensidige.

